

tomného žalovaného ptala, zdali by ve svém byrů uschoval její Alasko boa, že žalovaný zodpověděl tuto otázku slovy »prosím, milostivá paní«, načež žalobkyně boa položila na kamna a se vzdálila, odvolací soud pak ještě zvláště o další zjištění, že žalovaný na první pohled vzbuzuje dojem starého, jeho věku přiměřeně (78 roků) velmi nahluclého muže, a že žalobkyně nepoložila žalovanému boa do rukou, nýbrž je dala na kamna, usoudili, že počiny těmito došlo mezi stranami ku schovací smlouvě (§ 957 obč. zák.). Nelze však přisvědčiti tomuto jejich názoru právnímu. Dle §u 957 obč. zák. schovací smlouva tehdy se stane, když kdo k sobě vezme cizí věc, aby ji opatroval, tedy vedle převzetí cizí věci také převzetí ochrany, v tom záležející, aby svěřená věc byla před škodou chráněna. Toto převzetí do opatrování jest hlavní náležitostí této smlouvy, ku které proto tehdy nedojde, když je někomu poskytnuta prostora (místo) k uložení věci, ale při tom nepřejímá schovatel ochrany nad věcí. Z toho plyne, že to, co soudové nižší mají zjištěno, platné smlouvy schovací dle §u 957 obč. zák. nezaložilo, poněvadž k tomu postačitelná smluvní vůle stran ani výslovně, ani s hlediska §u 863 obč. zák. nepřímou projádřena nebyla, a poněvadž právě dle §u 863 obč. zák. s ohledem na význam a účinky jednání neb opomenutí musí býti brán zřetel na obyčeje a zvyklosti platné v poctivých stycích. Když žalovaný činil dojem starého, velmi nahluclého muže, bylo zajisté příkazem poctivosti styků, aby žalobkyně smluvní vůli s hlediska §u 957 obč. zák. jemu dostatečně objasnila, a srozumitelnou učinila, ale také, aby se ubezpečila, že ji žalovaný slyšel a porozuměl, oč jde, a jmenovitě, že jde nejenom o dovolení, aby boa na kamna uložila, ale také o to že jde, aby žalovaný boa opatroval a je před škodou chránil. Že by se tak bylo stalo, ani tvrzeno ani dokázáno nebylo, pročež to, k čemu mezi spornými stranami tenkrát došlo, za schovací smlouvu nemůže býti považováno. Odvolací soud mylně usoudil, že povinnost žalovaného ze smlouvy schovací byla žalovaným zanedbána a že je žalovaný práv ze škody tímto zanedbáním vzniklé v rozsahu §u 1304 obč. zák. Poněvadž však žalovaný tomuto rozsudku odvolacího soudu opravným prostředkem neodporoval, je touto skutečností dovolací soud dle §u 504 c. ř. s. potud vázán, že nemůže změnití rozsudek odvolacího soudu v neprospěch žalobkyně. Vzhledem na hořejší úvahu nemůže uplatněným důvodům dovolacím úspěch býti přiznán z té příčiny, poněvadž dovolací návrh žalobkyně, když jedině ze smlouvy schovací bylo žalováno, a když se ukázalo, že ku smlouvě takové mezi stranami nedošlo, ani ve zjištěních nižších stolic ani v zákoně opory nemá, pročež bylo bezdůvodnému dovolání nevyhověti.

Čís. 2232.

Byla-li nabídka učiněna sprostředkovatelem, je jí navrhovatel tak dlouho vázán, pokud neodvolá příkazu k sprostředkovateli a tento dle příkazu vyjednává.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1923, Rv I 1389 22.)

Objednávka lihovin žalovanou u žalobce stala se tím způsobem, že Štěpán L. sešel se na trhu se synem žalované, kterýž za rozmluvy mu řekl, že se dříve domluví se žalovanou, zda od žalobce koupí nějaké lihoviny a že L-ovi teprve dopíše, zda od žalobce něco objednájí a teprve za několik dní došel dopis na L-ovou, na jehož základě Josef L. pokládá, že jest to objednávka pro žalobce od žalované, žalobci dopsal a objednal tímto svým dopisem pro žalovanou lihoviny. Když pak žalobce žalované lihoviny zaslal, odmítla žalovaná zásilku jako opožděnou. Žalobu o zaplacení kupní ceny *p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* zamítl. *D ů v o d y:* Jde o nabídku mezi nepřítomnými a měl tudíž žalobce zachovati se dle čl. 319 obch. zák. a chtěl-li, by žalovaná jako navrhovatelka zůstala nabídkou vázána, měl jí odpověděti, že nabídku přijímá. Zachování tohoto zákonného předpisu bylo tím nutnějším v tomto případě, ježto žalobce věděl, že objednávku nečiní přímo žalovaná sama, nýbrž za ni L-ová, tudíž osoba mimo smlouvu stojící a jen jako prostředník v dopisování vystupující. Žalobce však takto se nezachoval a sám přiznává, že zboží poslal jen na dopis L-ové a ani této, ani žalované objednávku nepotvrdil a vůbec neodepsal. Následkem toho vzhledem k této nedbalosti žalobce nebyla žalovaná nabídkou touto vázána a smlouva nestala se hotovou. *O d v o l a c í s o u d* rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolatel uplatňuje jako dovolací důvody nesprávné ocenění důkazů a nesprávné posouzení sporné věci po právní stránce. Prvé by arci nebylo dovolacím důvodem, ale z obsahu dovolání a z jeho návrhu, sice jenom na změnu vyznělého, ale zajisté také tím zrušení napadeného rozsudku se domáhajícího, plyne zřetelně a nepochybně, že ve skutečnosti uplatňován je tím dovolací důvod podle čís. 2 §u 503 c. ř. s. Poněvadž prvý ve příčině opodstatněnosti své o druhý se opírá, slušelo nejprve přezkoumati, zda právní posouzení sporné věci, jehož se jí v druhé stolici dostalo, je správným a vyhovuje zákonu. Odvolací soud zjišťuje, že se žalobcem i žalovanou jednali oba synové L-ové pouze jako *p r o s t ř e d k o v a t e l é*, sdělivše se žalobcem pouze nabídku žalované a z toho dovozuje, že prvá stolice správně posuzovala věc dle čl. 319 obch. zák. jako nabídku mezi nepřítomnými skrze prostředníka učiněnou, ke které, aby se stala hotovým obchodem, potřebí jest ještě *v ě a s n ě h o* přijetí druhou stranou. Nelze tomuto právnímu názoru nižších stolic přisvědčiti. Je-li návrh učiněn sprostředkovatelem, nelze naň použití čl. 319 obch. zák., navrhovatel je svou nabídkou tak dlouho vázán, pokud neodvolá příkazu sprostředkovateli daného a prostředník, vykonáváje příkaz, vyjednává (srov. Staub-Pisko Com. z. HGB. 1910, II. sv. str. 177, Blaschke-Pitreich Erl. d. HGB 1896, str. 337). Nižší soudové, pochybivše v této základní věci, což tedy za uplatňovaný důvod dovolací čís. 4 §u 503 c. ř. s. musí býti považováno, způsobili přirozeně nedostatečnost řízení dle čís. 2 §u 503 c. ř. s., kteráž byla zpu-

sobilá, zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rezepré. Sejde na tom, zdali žalobce plnil, dokud nebyla objednávka, ač-li vůbec byla, odvolána (čl. 320 obch. zák.), tedy zdali plnil včas a smluvně. Sejde na posouzení, zdali se podle okolností třeba vadná smlouva přijetím a nepozastavením faktury nestala hotovou. Sejde na posouzení prodlení, je-li nějaké na některé straně. Předčasným je právní úsudek obou nižších stolic, že se žalobce nezachoval dle čl. 343 a 354 obch. zák., poněvadž prý vyjednával se žalovanou po delší dobu více měsíců, by zboží odebrala, svoluje k slevě na nákupní ceně a pod., a posléze, že, odvolav dobírku a dáv zboží zaslati zpět do Ch., takto zbožím sám disponoval. Pokoušel-li se žalobce o smírné urovnání rozepře a byl-li ochoten, jak to jest ostatně dle Šu 1380 obč. zák. každého smíru předpokladem, od svých ze smlouvy zákonem mu zaručených práv ustoupiti, nemůže z toho býti odvozováno, že se práv těch vzdal, neboť projevy vůle musí býti dle Šu 863 a 876 obč. zák. tak vykládány, jak to obvyčeje a zvyklosti poctivého styku vyžadují. Nelze pochybovati, že právní hledisko dovolacího soudu, dle Šu 511 c. ř. s. pro soud první stolice závazné, dává posuzování dalšímu této sporné věci nový základ a že by bylo jinak obmezením procesního vedení, kdyby tvárnost z tohoto základu dále se rozvíjeti majícího sporu měla býti určována nezměnitelnou direktivou dovolacího soudu, jenž proto v této úvaze na hořejších nevyčerpaných a podle okolností i nevyčerpatelných eventualitách přestává.

Čís. 2233.

Zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., o společenstvech výdělkových a hospodářských.

Uveřejnění vyhlášku o rozpuštění společenstva jest věcí představenstva, pokud se týče likvidatorů společenstva.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1923, R II 478/22.)

Rejstříkový soud nařídil společenstvu zaříditi dle Šu 40 společenstevního zákona, by rozpuštění společenstva bylo třikráte vyhlášeno v Úředním listě v Brně. Rozklad společenstva proti tomuto příkazu též soud zamítl z těchto důvodů: Soud zaujímá stanovisko, že v Šu 40 společenstevního zákona jest představenstvu společenstva výslovně uložena povinnost, by zařídilo, aby rozpuštění bylo v Úředním listě uveřejněno, a při tom současně vyzvalo věřitele společenstva, by své pohledávky u společenstva ohlásili, jak vysvítá z jasného doslovu tohoto místa zákona. Tento soud zařídil sám od sebe, by zdejší usnesení ze dne 7. srpna 1922 bylo uveřejněno v Ústředním Oznamovateli v Praze a v Úředním listě v Brně. Mimo toto uveřejnění ukládá § 40 společenstevního zákona představenstvu společenstva povinnost, by zařídilo tam uvedené další uveřejnění. Tento posledně uvedený § jest obdobným čl. 243 obch. zák. o uveřejňování rozpuštění akciové společnosti představenstvem. K tomuto místu zákona poznamenává komentář k všeobecnému německému obchodnímu zákoníku Staub-Pisko